

UTBILDNING I FLYGTRAFIKLEDNINGSTJÄNST

Denna luftfartsbestämmelse har utfärdats med stöd av 45, 117 och 118 § i luftfartslagen (1242/2005), med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/23/EG av den 5 april 2006 om ett gemenskapscertifikat för flygledare, Eurocontrols bestämmelse ESARR 5 "ATM Services' Personnel", Edition 2.0, 11.4.2002, samt bilaga 1 till Chicagokonventionen (FördrS 11/1949).

Innehåll:

1. Allmänt
2. Ansökan om tillstånd för utbildningsleverantör
3. Utbildningstillståndet
4. Utbildningsorganisationen
5. Utbildningsstället samt lokaler och utrustning som används vid utbildningen
6. Bestämmelser om valet av elever
7. Bestämmelser om instruktörer och kontrollanter
8. Anordnandet av utbildningen
9. Kvalitetsledningssystem
10. Krav avseende utbildningens innehåll
11. Intyg över utbildningen
12. Förvaring av dokumenten
13. Avslutande av tillståndsinnehavarens verksamhet
14. Undantag
15. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1 ALLMÄNT

För tillhandahållande av utbildning i flygtrafikledningstjänst, inklusive bedömningsförfaranden i samband med denna, krävs certifiering av Luftfartsförvaltningen.

I enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/23/EG av den 5 april 2006 om ett gemenskapscertifikat för flygledare erkänner Luftfartsförvaltningen sådana flygledarutbildningstillstånd som har utfärdats av en annan medlemsstat.

En innehavare av ett utbildningstillstånd får anlita tjänster hos en annan innehavare av motsvarande tillstånd.

1.1 Tillämpningsområde

Denna bestämmelse gäller sådan utbildning vars mål är att flygledarelev- eller flygledarcertifikat eller behörighetsbevis för AFIS-personal samt därmed sammanhängande behörigheter, tillägg och rättigheter ska beviljas eller förnyas eller att deras giltighetstid ska förlängas.

1.2 Definitioner

I denna luftfartsbestämmelse avses med

1. "behörighet" ett tillstånd som anges på och utgör en del av certifikatet eller behörighetsbeviset och fastställer de speciella villkor, rättigheter eller begränsningar som hänför sig till certifikatet eller behörighetsbeviset
2. "behörighetsbevis" ett behörighetsbevis för AFIS-personal, som beviljats av Luftfartsförvaltningen och vars innehavare är berättigad att tillhandahålla flygtrafikledningstjänster i enlighet med de behörigheter som antecknats i hans eller hennes behörighetsbevis
3. "certifikat" ett intyg, oavsett vilken benämning det har, som har utfärdats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/23/EG av den 5 april

- 2006 om ett gemenskapscertifikat för flygledare, och som berättigar den rättmätiga innehavaren att tillhandahålla flygkontrolltjänster i enlighet med de behörigheter och tillägg som framgår av certifikatet
4. "enhetskompetensplan" en plan som godkänts av myndigheten och som innefattar en beskrivning av de metoder med vilka enheten upprätthåller kompetensen hos sina certifikatsinnehavare eller innehavare av behörighetsbevis
  5. "examinator" en flygledarcertifikatsinnehavare som Luftfartsförvaltningen har auktoriserat att bedöma kompetensen hos den som ansöker om eller innehar ett certifikat samt att svara för examina, kontroller och arbetsprov som genomförs för beviljande eller förnyelse av certifikat, behörigheter, tillägg eller auktorisationer eller för förlängning av deras giltighetstid
  6. "flyginformationstjänst" verksamhet med uppgift att lämna råd och upplysningar av betydelse för luftfartens säkerhet och effektivitet
  7. "flygkontrolltjänst" en tjänst som tillhandahålls i syfte att förebygga kollisioner mellan luftfartyg och mellan luftfartyg och hinder inom manövreringsområdet samt för att påskynda och bibehålla ett välordnat flygtrafikflöde
  8. "flygtrafikledningstjänst" en allmän beteckning för flyginformationstjänster, alarmeringstjänster, flygrådgivningstjänster och flygkontrolltjänster
  9. "instruktörsbehörighetstillägg" ett tillstånd som anges på och utgör en del av certifikatet, och som anger innehavarens behörighet att fungera som operativ instruktör
  10. "kompetensbedömning" det förfarande där en examinator eller, då det är fråga om en AFIS-enhet, en AFIS-tjänsteman som utsetts av utbildningsorganisationen, på basis av examina och praktiska arbetsprov eller ett system för fortlöpande bedömning bedömer den teoretiska och praktiska kunskap som krävs av den som ansöker om eller innehar ett certifikat, ett behörighetsbevis, en behörighet eller ett tillägg
  11. "lokal utbildningsplan" en plan som godkänts av myndigheten och som innefattar en detaljerad beskrivning av de metoder med vilka flygledareleven eller flygledar- eller AFIS-praktikanten utbildas för den nivå som krävs för att han eller hon ska klara av att tillhandahålla säkra flygtrafikledningstjänster
  12. "tillägg" en gemensam benämning för behörighetstillägg, lokala behörigheter (enhetsbehörighetstillägg) och instruktörsbehörighetstillägg som anges i flygledarcertifikatet och som utgör en del av det
  13. "utbildning" helheten av teoretiska kurser, praktiska övningar (inbegripet simulatorövningar) och utbildning på arbetsplatsen som krävs för att få och upprätthålla kompetensen att tillhandahålla säkra och högkvalitativa flygkontrolltjänster; utbildningen består av följande typer av utbildning:
    - a) inledande utbildning för flygledarcertifikat eller behörighetsbevis för AFIS-personal, som omfattar grundläggande utbildning och behörighetsutbildning eller motsvarande utbildning för AFIS-tjänstemän
    - b) lokal behörighetsutbildning, inbegripet övergångsutbildning som sker före utbildningen på arbetsplatsen samt utbildning på arbetsplatsen, vilken leder till beviljandet av ett flygledarcertifikat eller ett behörighetsbevis för AFIS-personal
    - c) fortbildning för att certifikatets eller behörighetsbevisets behörigheter och tillägg fortfarande ska vara giltiga
    - d) utbildning av operativa instruktörer för utbildning på arbetsplatsen, vilken ska leda till beviljande av instruktörsbehörighetstillägg till flygledare
    - e) utbildning av examinators, vilken leder till att flygledaren beviljas examinatorauktorisering
  14. "utbildningsleverantör" en organisation som har certifierats av den nationella tillsynsmyndigheten för att tillhandahålla en eller flera typer av utbildning
  15. "övergångsutbildning som föregår utbildningen på arbetsplatsen" sådan utbildning som efter den inledande utbildningen förbereder flygledareleven eller flygledarpraktikanten på den egentliga utbildningen på arbetsplatsen och som inne-

fattar teoretisk utbildning angående de lokala förfarandena, förhållandena och anordningarna samt simulatorövningar i de fall då det är möjligt att använda en simulator.

2 ANSÖKAN OM TILLSTÅND FÖR UTBILDNINGSLIVERANTÖR

Då sökandens huvudsakliga verksamhetsställe och hemort finns i Finland ska ansökan om utbildningstillstånd riktas till Luftfartsförvaltningen.

Av den som ansöker om utbildningstillstånd krävs:

- a) en effektiv ledningsstruktur och tillräcklig personal med tillfredsställande kvalifikationer och erfarenhet för att tillhandahålla utbildning enligt de krav som fastställs i denna bestämmelse (beskrivning av utbildningsorganisationen)
- b) tillgång till lämpliga faciliteter och lokaler och lämplig utrustning som behövs för den typ av utbildning som erbjuds
- c) beskrivning av de metoder som organisationen tillämpar vid fastställandet av utbildningskursernas innehåll, organisering och längd samt vid utarbetandet av lokala utbildningsplaner och enhetskompetensplaner; detta omfattar också det sätt på vilket examination eller bedömningarna kommer att organiseras; för examination i samband med inledande utbildning, inklusive simulatorövningar, ska kraven på kontrollanternas kvalifikationer specificeras
- d) belägg för att ett sådant kvalitetsledningssystem finns som gör det möjligt att övervaka överensstämmelsen och tillförlitligheten hos de system och förfaranden som garanterar att utbildningstjänsterna uppfyller de krav som fastställs i denna bestämmelse
- e) bevis för att det finns tillräcklig finansiering för att utbildningen ska kunna genomföras i enlighet med de krav som fastställs i denna bestämmelse och att verksamheten har tillräcklig försäkringstäckning för den typ av utbildning som tillhandahålls.

Ansökan om utbildningstillstånd ska dessutom innehålla uppgifter om

- f) sökandens namn, hemort och adress
- g) den typ av utbildning för vilken tillstånd söks
- h) utbildningsprogrammen och/eller utbildningsplanerna
- i) det ställe där utbildningen i huvudsak ordnas och/eller en förteckning över de flygplatser och flygtrafiktjänstcentraler i vars flygtrafikledningsenheter utbildningen ordnas.

Om den som ansöker om utbildningstillstånd är en juridisk person ska bolagsordningen eller ett motsvarande dokument samt ett utdrag ur handelsregistret eller ett annat motsvarande register fogas till ansökan. Den som undertecknar ansökan ska ha namnteckningsrätt för sökandens del.

3 UTBILDNINGSTILLSTÅNDET

3.1 Ett utbildningstillstånd kan beviljas särskilt för varje typ av utbildning som nämns ovan i definition 5, eller i samband med andra flygtrafiktjänster, varvid utbildningstypen och typen av flygtrafiktjänst godkänns som en helhet.

3.2 För att ett utbildningstillstånd ska beviljas förutsätts det att sökanden uppfyller de krav som anges i punkt 2 a) – e).

3.3 Utbildningstillståndet gäller tills vidare eller en viss tid. Det första utbildningstillståndet beviljas alltid för viss tid.

3.4 Luftfartsförvaltningen får förena utbildningstillståndet med villkor som gäller personalen, utrustningen, lokalerna och utbildningsprogrammen, med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/23/EG av den 5 april 2006 om ett gemenskapscertifikat för flygledare.

3.5 Om en sådan omständighet som har utgjort en förutsättning för beviljandet av utbildningstillståndet förändras under tillståndets giltighetstid, ska Luftfartsförvaltningens godkännande inhämtas för förändringarna innan de genomförs.

3.6 Sådana utbildningstillstånd som har beviljats endast för utbildning av AFIS-tjänstemän är nationella och omfattas inte av de bestämmelser om ömsesidigt erkännande av certifikat som ingår i artikel 13 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/23/EG av den 5 april 2006 om ett gemenskapscertifikat för flygledare.

4 UTBILDNINGSGRANSNINGEN

4.1 Allmänt

4.1.1 Om den som innehar ett utbildningstillstånd är en juridisk person, betraktas styrelsens eller direktionens ordförande som ansvarig chef, ifall tillståndsinnehavaren inte särskilt har utsett någon annan ansvarsperson. Den ansvariga chefen svarar för valet av utbildningsorganisationens övriga ansvarspersoner och för verksamhetens finansiering.

4.1.2 Utbildningsorganisationen ska ha en utbildningschef som godkänts av Luftfartsförvaltningen. Därutöver ska en chefsinstruktör utses för varje typ av utbildning. För den lokala behörighetsutbildningens och fortbildningens del ska dessutom en utbildningsansvarig utses vid flygkontroll- och AFIS-enheterna. Utbildningsorganisationen ska, med avseende på utbildningens omfattning, ha ett tillräckligt antal teorilärare och simulatorinstruktörer och/eller operativa instruktörer. Organisationsbeskrivningen ska innefatta vikariearrangemang för ansvarspersonerna.

4.1.3 En och samma person kan svara för flera uppgifter.

4.2 Utbildningschefen

4.2.1 Utbildningschefen ska vara en person som har god förtrogenhet med utbildning inom luftfartssektorn eller som annars visas vara kompetent för uppgiften av den som ansöker om utbildningstillstånd.

4.2.2 Utbildningschefen bär helhetsansvaret för utbildningen. Utbildningschefen svarar för att tillståndsvillkoren, de gällande bestämmelserna och föreskrifterna samt myndigheternas och tillståndsinnehavarens anvisningar iakttas inom utbildningsverksamheten och för att utbildningen ordnas i enlighet med ett godkänt utbildningsprogram.

4.2.3 Utbildningschefen har rätt att besluta om mindre ändringar i utbildningsprogrammen utan att ett särskilt godkännande för ändringarna inhämtas hos Luftfartsförvaltningen. Luftfartsförvaltningen ska underrättas om ändringarna innan de genomförs.

4.3 Chefsinstruktören

4.3.1 Chefsinstruktören ska vara en flygledare eller AFIS-tjänsteman som vid den första utnämningen uppfyller de krav som ställs på en simulatorinstruktör i punkt 7.3 och som är väl förtrogen med utbildning inom flygtrafikledningssektorn, eller en person som tillståndsinnehavaren visar annars är kompetent för uppgiften.

4.3.2 Beträffande den typ av utbildning som chefsinstruktören ansvarar för ska han eller hon svara för tillsynen över lärarna och eleverna samt för att utbildningen ordnas på ett lämpligt sätt.

4.4 Den utbildningsansvarige

4.4.1 Den utbildningsansvarige vid en flygkontroll- eller AFIS-enhet ska vara en person som uppfyller de kompetenskrav som anges för en operativ instruktör i punkt 7.5 eller 7.6, som har erfarenhet av att arbeta som operativ instruktör och som har god förtrogenhet med föreskrifterna och anvisningarna om utbildningsverksamheten samt med den berörda enhetens lokala förhållanden.

4.4.2 Den utbildningsansvarige svarar för anordnandet av utbildningen och för att de lokala förhållandena beaktas i utbildningens innehåll. Den utbildningsansvarige svarar inom sitt ansvarsområde för tillsynen över operativa instruktörerna.

5 UTBILDNINGSTÄLLET SAMT LOKALER OCH UTRUSTNING SOM ANVÄNDS VID UTBILDNINGEN

5.1 Utbildningen ska i huvudsak ordnas på det ställe eller vid den flygtrafiklednings-tjänstenhet som har antecknats i utbildningstillståndet och som Luftfartsförvaltningen har godkänt för detta syfte, om inte de utbildningsmål som fastställts i utbildningsprogrammet tillfälligt kräver att en annan plats används.

5.2 Vid den teoretiska utbildningen ska tillståndsinnehavaren ha tillgång till tillräckliga och ändamålsenliga lokaler samt undervisnings-, visualiserings- och övningsanordningar. Det material som är väsentligt med avseende på utbildningen i fråga (bl.a. luftfartshandboken och luftfartsbestämmelserna) ska finnas tillgängligt för eleverna i utbildningslokalerna.

5.3 Vid utbildningen får sådana simulatorer användas som utbildningsleverantören i anslutning till ansökan om utbildningstillståndet uppgett ska användas vid utbildningen i fråga. Utbildningsleverantören ska ha tillbörliga servicearrangemang för simulatorerna.

6 BESTÄMMELSER OM VALET AV ELEVER

6.1 Utbildningsleverantören ska säkerställa att de elever som väljs till den inledande flygkontrollutbildningen har genomgått åtminstone mellanstadieutbildning eller utbildning som berättigar till universitetsstudier, eller bedrivit motsvarande studier.

6.2 Utbildningsleverantören ska säkerställa att de elever som deltar i den lokala behörighetsutbildningen har flygledarelev- eller flygledarcertifikat eller har genomgått inledande utbildning för AFIS-behörighetsbevis.

6.3 Om det under utbildningen konstateras att en elev inte lämpar sig för den, ska utbildningen genast avbrytas för hans eller hennes del. Om utbildningen avbryts efter att ett flygledarelevcertifikat eller behörighetsbevis för AFIS-personal har beviljats, ska Luftfartsförvaltningen omedelbart skriftligen underrättas om att utbildningen avbrutits och om orsakerna till detta.

7 BESTÄMMELSER OM INSTRUKTÖRER OCH KONTROLLANTER

7.1 Sådan utbildning som avses i utbildningstillståndet får ges endast av teorilärare, simulatorinstruktörer eller operativa instruktörer som uppfyller de krav som anges i denna bestämmelse, eller av lärarpraktikanter under överinseende av en lärare som uppfyller de nämnda kraven.

7.2 Teoriläraren ska vara en person som är sakkunnig inom specialområdet och som

- a) med avseende på sin erfarenhet, sin teoretiska och praktiska kunskap och sin kompetens är kvalificerad att arbeta som lärare och
- b) har ett intyg över genomförd instruktörsutbildning eller har avlagt ett godkänt prov på sin undervisningsförmåga.

Utbildningsorganisationen får vid valet av teorilärare enligt prövning avvika från kravet i punkt b) när det gäller enskilda föreläsningar.

7.3 Simulatorinstruktören ska vara en flygledare eller AFIS-tjänsteman som har ett intyg över att han eller hon genomgått en utbildningskurs för operativa instruktörer eller motsvarande instruktörsutbildning och som uppfyller följande krav:

- a) När det gäller flygkontrollutbildning ska simulatorinstruktören vara en flygledare som har ett flygledarcertifikat som under de tre senaste åren har innefattat giltiga behörigheter och tillägg som hör samman med utbildningen i fråga, eller som har erfarenhet av att vara verksam som simulatorinstruktör i motsvarande uppgifter under de tre senaste åren
- b) När det gäller utbildning för AFIS-personal ska simulatorinstruktören vara en AFIS-tjänsteman som under de tre senaste åren har haft ett giltigt finskt behörighetsbevis för AFIS-personal och giltiga behörigheter som hör samman med utbildningen i fråga, eller som har erfarenhet av att vara verksam som simulatorinstruktör i motsvarande uppgifter under de tre senaste åren. I utbildningen för AFIS-personal kan simulatorinstruktören också vara en flygledare som upp-

fyller de villkor som anges i punkt 7.3 a), om han eller hon är väl förtrogen med den verksamhet som utbildningen gäller (flyginformationstjänst på flygplatserna i Finland).

Det är möjligt att göra avsteg från det krav på erfarenhet under de tre senaste åren som anges i punkterna 7.3 a) och b), om utbildningsleverantören säkerställer att motsvarande teoretiska och praktiska kunskaper har upprätthållits på något annat sätt.

7.4 Utbildningstillståndsinnehavaren ska utarbeta ett program för upprätthållande av simulatorinstruktörernas yrkesskicklighet och praktiska arbetslivserfarenhet.

7.5 När det gäller flygkontroll ska den operativa instruktören ha ett giltigt instruktörsbehörighetstillägg i sitt certifikat.

7.6 En operativ instruktör vid en AFIS-enhet eller vid en annan flygtrafikledningseenhet i en arbetsposition där det krävs ett behörighetsbevis för AFIS-personal ska vara en AFIS-tjänsteman som utsetts av utbildningsorganisationen och som under den närmast föregående tiden har minst ett års erfarenhet av att arbeta vid den AFIS-enhet eller den arbetsposition där utbildningen ordnas, samt sådan utbildning som krävs för att fungera som operativ instruktör.

7.7 Kompetensbedömare eller kontrollanter i samband med lokal behörighetsutbildning eller fortbildning ska vara certifikatsinnehavare eller innehavare av behörighetsbevis som godkänts av Luftfartsförvaltningen.

Utbildningsleverantören ska till Luftfartsförvaltningen göra en framställning om de personer för vilka man anhåller om examinerauktorsation eller auktorsation att vara verksamma som kompetensbedömare vid sådana bedömningar som utförs i simulatorer i samband med repetitionsutbildning enligt punkt 11.4 b) i luftfartsbestämmelse PEL M3-10 eller vid kompetensbedömningar som utförs för beviljande eller förnyelse av behörighetsbevis för AFIS-personal eller förlängning av dess giltighetstid.

Personer som är verksamma som kompetensbedömare vid sådana bedömningar som utförs i simulatorer i samband med repetitionsutbildning ska uppfylla åtminstone de krav som ställs på simulatorinstruktörer i punkt 7.3. Vid kompetensbedömningar som utförs för beviljande eller förnyelse av ett behörighetsbevis för AFIS-personal eller för förlängning av dess giltighetstid ska kompetensbedömaren vara en person som uppfyller åtminstone de krav som ställs på operativa instruktörer i punkt 7.6.

8 ANORDNANDET AV UTBILDNINGEN

8.1 Utbildningen ska ordnas i enlighet med det utbildningsprogram eller den lokala utbildningsplan eller enhetskompetensplan som godkänts av Luftfartsförvaltningen.

8.2 Då den inledande utbildningen inleds ska varje elev tilldelas utbildningsprogrammet för utbildningen, luftfartsbestämmelserna gällande det certifikat eller behörighetsbevis som utgör målet för utbildningen, samt denna bestämmelse.

8.3 Eleverna ska delta i den undervisning som anges i utbildningsprogrammet och i de eventuella skriftliga prov som ordnas i anslutning till undervisningen.

8.4 För att en elev ska bli godkänd i ett skriftligt prov krävs det att eleven ger ett korrekt svar på minst 75 procent av provfrågorna.

8.5 Om utbildningsprogrammet innefattar simulatorutbildning ska eleven bli godkänd i varje simulatorövning. En elev anses ha blivit godkänd i en enskild simulatorövning då det utbildningsmål som uppställts för simulatorövningen i utbildningsprogrammet har uppnåtts.

8.6 Om en elev av tvingande skäl måste vara frånvarande från lektioner eller simulatorutbildning, ska han eller hon ges särskild undervisning för att de utbildningsmål som anges i utbildningsprogrammet ska uppnås.

8.7 Vid den teoretiska utbildningen ska man föra bok över den tidpunkt vid vilken utbildningen ordnas, lektionernas och/eller avsnittens ämnen eller mål, lärarna samt de elever som deltagit i undervisningen eller de elever som varit frånvarande.

Detta gäller i tillämpliga delar också enskilda utbildningstillfällen samt lokal behörighetsutbildning och fortbildning.

8.8 Vid simulatorutbildningen och utbildningen på arbetsplatsen ska man föra särskild bok över utbildningen för varje elevs del. Bokföringen ska innehålla uppgifter om elevens simulatorinstruktör eller operativ instruktör och utbildningens tidpunkt samt en bedömning av elevens prestationer. Bokföringen ska dessutom innehålla uppgifter om de skriftliga provprestationer som hör samman med utbildningen.

9 KVALITETSLEDNINGSSYSTEM

Utbildningsorganisationen ska ha ett system med hjälp av vilket den kan följa upp sin egen verksamhet, upptäcka avvikelser från regler och normer samt vid behov korrigera brister och därmed säkerställa att myndigheternas bestämmelser och organisationens egna krav iaktas. Kvalitetsledningssystemet ska dimensioneras i enlighet med utbildningsorganisationens storlek och verksamhetens omfattning. Systemet ska uppfylla åtminstone de krav som anges i luftfartsbestämmelsen GEN M1-2, som gäller intern tillsyn och kvalitetssäkring.

10 KRAV AVSEENDE UTBILDNINGENS INNEHÅLL

Utbildningsleverantören ska säkerställa att flygledarna och AFIS-tjänstemän har tillräcklig utbildning när det gäller säkerhet, luftfartsskydd och hantering av krissituationer.

10.1 Krav avseende inledande utbildning för flygledare

10.1.1 Syftet med den inledande utbildningen är att säkerställa att flygledareleverna åtminstone uppfyller de mål som har definierats för den grundläggande utbildningen och behörighetsutbildningen i Eurocontrols dokument "Guidelines for air traffic controller Common Core Content Initial Training", utgåvan av den 10 december 2004, och att de i egenskap av flygledare klarar att hantera flygtrafiken på ett säkert, snabbt och effektivt sätt.

10.1.2 Den inledande utbildningen ska omfatta följande ämnen: luftfartsrätt, flygledningstjänst, inbegripet förfaranden för civil/militärt samarbete, meteorologi, flygnavigering, luftfartyg och flygningens grundprinciper, inbegripet förståelse mellan flygledaren och piloten, den mänskliga faktorn, utrustning och system, yrkesmiljö, säkerhet och säkerhetskultur, säkerhetsledningssystem, ovanliga situationer och nödsituationer, degraderade system samt språkkunskaper, inbegripet fraser för radiotelefoni. Ämnena ska läras ut på ett sådant sätt att sökandena förbereds för olika typer av flygtrafiktjänster samtidigt som säkerhetsaspekterna betonas.

10.1.3 Den inledande utbildningen ska bestå av teoretiska och praktiska kurser, inklusive simuleringsövningar, och utbildningens längd ska fastställas i de godkända planerna för inledande utbildning. De förvärvade kunskaperna ska garantera att kandidaten kan anses ha den kompetens som krävs för att hantera komplexa och belastade trafiksituationer, vilket underlättar övergången till lokal behörighetsutbildning. Kandidatens kompetens efter den inledande utbildningen ska bedömas genom lämpliga examina eller ett system för fortlöpande bedömning.

10.1.4 Dokumentationen av utbildningsprogrammen för den inledande utbildningen ska omfatta en redogörelse för utbildningens mål, för den utbildningsprocess genom vilken målen nås och för bedömningen av kompetensen samt för hur de krav som anges i punkt 10.1.1 ska nås.

10.1.5 Om den inledande utbildningen eller den lokala behörighetsutbildningen som avses i punkt 10.2 innefattar utbildning för ett behörighetstillägg för precisionsinflygningsradar (PAR) eller ett behörighetstillägg för övervakningsradarinflygning (SRA), ska utbildningen uppfylla följande krav:

- a) PAR-utbildningen ska innefatta minst 200 precisionsinflygningar. Av dessa kan högst 100 utföras med en mekanisk anordning och minst 50 ska utföras med en sådan typ av anordning som eleven kommer att använda i sitt arbete.
- b) SRA-utbildningen ska innefatta minst 25 övervakningsradarinflygningar med en sådan typ av anordning som eleven kommer att använda i sitt arbete.

10.2 Krav avseende lokal behörighetsutbildning för flygledare

10.2.1 De lokala utbildningsplanerna ska i detalj beskriva de förfaranden och den tid som krävs för att utbilda en flygledarelev eller flygledarpraktikant för den nivå som krävs för att han eller hon ska kunna tillämpa enhetens förfaranden och tillhandahålla säkra flygkontrolltjänster. Utbildningsplanerna ska godkännas av Luftfartsförvaltningen och de ska innefatta en presentation av den lokala utbildningsorganisationen. Utbildningsleverantören ska säkerställa att flygledarelev eller flygledarpraktikanten förbereds tillräckligt väl för utbildningen på arbetsplatsen genom övergångsutbildning. Utbildningsleverantören ska fastställa övergångsutbildningens och arbetsplatsutbildningens mål, innehåll och längd. Den lokala behörighetsutbildningen ska också omfatta utbildning angående ovanliga situationer och nödsituationer.

10.2.2 En godkänd plan ska innefatta en beskrivning av systemet för bedömning av kompetensen samt av flygledarelevens eller flygledarpraktikantens framsteg under utbildningen. Som avslutning på utbildningen ska en auktoriserad examinator bedöma huruvida erforderad kompetens har erhållits och de mål som fastställts i utbildningsplanen har nåtts. Utbildningsleverantören ska tillstå Luftfartsförvaltningen dokumenten över den kompetensbedömning som utförts för beviljande av flygledarcertifikat och/eller därmed sammanhängande behörigheter eller tillägg. Dokumentationen ska innehålla uppgifter om kompetensbedömningens syfte och resultat, namnet på den examinator som utfört bedömningen och auktorisationens nummer samt datumet för kompetensbedömningen.

10.2.3 Den lokala behörighetsutbildningen kan innefatta vissa delar av den inledande utbildningen, där de nationella förhållandena beaktas.

10.2.4 Anvisningar om utarbetandet av de lokala utbildningsplanerna finns t.ex. i Eurocontrols publikation Guidelines for the Development of Unit Training Plans (T42, 31.8.2005) och i European Manual of Personnel Licensing – Air Traffic Controllers, Guidance on Implementation (L2, 29.11.2001).

10.3 Fortbildningskrav för flygledare

10.3.1 Flygledares certifikat, behörigheter och tillägg ska hållas giltiga genom sådan fortbildning som godkänts av Luftfartsförvaltningen och som består av utbildning för upprätthållande av flygledarens kompetens samt av repetitionskurser, utbildning för nödsituationer och vid behov av språkkurser. Fortbildningen ska bestå av teoretiska och praktiska kurser samt simulatorövningar.

10.3.2 Utbildningsleverantören ska utarbeta enhetskompetensplaner, som i detalj beskriver de förfaranden, den personal och den tid som behövs för tillhandahållande av den erforderliga fortbildningen och för att visa kompetens. Utbildningsleverantören ska revidera dessa planer och lägga fram dem för Luftfartsförvaltningens godkännande minst vart tredje år. Kompetensplanen ska innefatta en allmän plan för anordnandet av utbildningen samt en beskrivning av karaktären, omfattningen och längden av den fortbildning en flygledare ska genomgå. Luftfartsförvaltningens godkännande behövs inte för utbildningsdagarnas detaljerade program eller för eventuell språkutbildning. Fortbildningens längd ska bestämmas i enlighet med behoven i anslutning till det arbete flygledarna utför vid enheten, särskilt i samband med förändringar eller planerade förändringar av förfaranden eller utrustning, eller mot bakgrund av de allmänna kraven för säkerhetsledning.

10.3.3 Kompetensplanerna ska innefatta de krav som ställs för upprätthållande av kontinuerlig kompetens. Kraven innebär att en flygledare inom en bestämd tidsperiod ska arbeta med flygkontroll ett bestämt minimiantal timmar vid de arbetspositioner eller inom de sektorer för vilka han eller hon har en giltig lokal behörighet. Det minimiantal arbetstimmar som krävs för att den lokala behörigheten ska hållas giltig kan för operativa instruktörernas del minska i förhållande till den tid de har använt för utbildning av flygledarelever eller flygledarpraktikanter på den arbetsposition för vilken förlängning av giltighetstiden söks. Utbildningsleverantören ska emellertid säkerställa att de operativa instruktörerna, för att upprätthålla sin kompetens, ägnar en tillräckligt stor del av sin operativa arbetstid åt att arbeta som ansvariga flygledare, utan utbildningsuppgifter.

10.3.4 Kompetensplanerna ska innefatta uppgifter om hur flygledarens operativa kompetens ska säkerställas efter att han eller hon varit frånvarande från arbetet en längre tid eller då de krav som ställts för upprätthållande av kontinuerlig kompetens inte uppfylls, eller då flygledaren av någon annan orsak inte längre betraktas som kompetent att tillhandahålla flygkontrolltjänster i enlighet med sina behörigheter och tillägg.

10.3.5 För förlängning av giltighetstiden för lokala behörigheter ska varje flygledares kompetens bedömas vid en årlig kompetensbedömning och dessutom i samband med den repetitionsutbildning som ska genomföras i en simulator minst en gång på 36 månader. Utbildningsleverantören ska utarbeta en detaljerad beskrivning av kompetensbedömningsprocessen.

10.3.6 Utbildningsleverantören ska tillstå Luftfartsförvaltningen dokumentationen över sådana bedömningar av kompetensen som har utförts för förlängning av giltighetstiden för en flygledares lokala behörigheter. Dokumentationen ska innehålla uppgifter om bedömningens resultat, namnet på den examinator som utfört bedömningen och auktorisationens nummer, kompetensbedömningens datum, samt det datum till vilket den lokala behörighetens giltighetstid har förlängts. Dokumentationen ska dessutom innehålla en försäkran om att flygledaren uppfyller kravet på kontinuerlig kompetens och har genomgått erforderlig fortbildning. Ett särskilt intyg ska upprättas över sådan repetitionsutbildning som genomförts för bedömning av kompetensen i en simulator. Luftfartsförvaltningen ska tillställas dokumentation över kompetensbedömningarna även i de fall då prestationerna har underkänts.

10.3.7 Utbildningsleverantören får inkludera delområden som hör till fortbildningen i den lokala utbildningsplanen istället för i kompetensplanen.

10.3.8 För sådana enskilda fall som inte omfattas av de lokala utbildningsplanerna eller enhetskompetensplanerna ska utbildningsleverantören utarbeta en individuell utbildningsplan, för vilken godkännande ska inhämtas av Luftfartsförvaltningen. Vid utarbetandet av den individuella utbildningsplanen ska utbildningsleverantören beakta den kompetens och erfarenhet den berörda personen skaffat tidigare.

10.4 Krav avseende utbildning för operativa instruktörer i flygkontroll

10.4.1 Innehållet i utbildningen för operativa instruktörer i flygkontroll ska motsvara de mål som har definierats för utbildningen i Eurocontrols publikation ATCO Development Training – OJT Course (T40, 8.4.2004). Utbildningen ska innefatta lämpliga examina för bedömning av kunskaperna och pedagogiska färdigheterna hos den som anholder om ett instruktörsbehörighetstillägg.

10.4.2 Anvisningar om anordnandet av repetitionsutbildning för operativa instruktörer finns t.ex. i Eurocontrols publikation Air Traffic Controller Development Training – OJT Refresher Course (T18, 10.8.2001).

10.5 Utbildning för examinatorer

10.5.1 Utbildningen för examinatorer ska innefatta följande ämnen: bestämmelserna om flygledarcertifikat, inklusive nationella luftfartsbestämmelser, processen för utbildning av flygledare, lokala utbildningsplaner och enhetskompetensplaner, kompetensbegreppet, mänskliga faktorer vid bedömningen av kompetensen, genomförandet av kompetensbedömningar i praktiken, komplettering av bedömningen med muntliga frågor, briefing före bedömningen samt lämnande av respons efter bedömningen.

10.5.2 I samband med utbildningen ska eleven dessutom följa med en kompetensbedömning som utförs av en auktoriserad examinator eller utföra en kompetensbedömning under överinseende av en auktoriserad examinator, samt göra sig förtrogen med utarbetandet av kompetensbedömningsdokument och anteckningar om förlängning av giltighetstiden för lokala behörigheter i flygledarcertifikat. Som avslutning på utbildningen ska elevens färdigheter bedömas vid ett praktiskt arbetsprov som genomförs för att examinatorauktorisering ska beviljas.

10.6 Utbildning för AFIS-personal

10.6.1 Den inledande utbildningen för AFIS-personal ska ge eleven färdigheter som underlättar övergången till lokal behörighetsutbildning. Den inledande utbildningen

ska bestå av teoretiska och praktiska kurser samt simulatorövningar. Utbildningens längd ska fastställas i de godkända planerna för den inledande utbildningen. Den inledande utbildningen ska omfatta följande ämnen: luftfartsrätt, flygledningstjänst, inbegripet förfaranden för civil/militärt samarbete, meteorologi, flygnavigering, luftfartyg och flygprinciper, inbegripet förståelse mellan flygledaren och piloten, den mänskliga faktorn, utrustning och system, yrkesmiljö, säkerhet och säkerhetskultur, säkerhetsledningssystem, ovanliga situationer och nödsituationer, degraderade system samt språkkunskaper, inbegripet fraser för radiotelefoni. Kandidatens kompetens efter den inledande utbildningen ska bedömas genom lämpliga kontroller eller ett system med fortlöpande bedömning.

10.6.2 En utbildningsplan ska utarbetas för lokal behörighetsutbildning för AFIS-tjänstemän, där den lokala utbildningsorganisationen presenteras och utbildningens mål, innehåll och längd fastställs. Den lokala utbildningsplanen ska tillställas Luftfartsförvaltningen för godkännande.

För de personers del som istället för AFIS-utbildning har genomgått inledande utbildning för flygledare kan den lokala behörighetsutbildningen innefatta sådana delar av den inledande utbildningen som motsvarar behörighetsutbildningen för AFIS-tjänstemän.

Utbildningsplanen ska innefatta en beskrivning av systemet för bedömning av kompetensen. Utbildningsleverantören ska tillställa Luftfartsförvaltningen dokumenten över den kompetensbedömning som utförts för beviljande av behörighetsbevis för AFIS-personal och/eller därmed sammanhängande behörigheter. Dokumentationen ska innehålla uppgifter om kompetensbedömningens syfte och resultat, namnet på den kontrollant som utfört bedömningen samt datumet för kompetensbedömningen.

10.6.3 Behörighetsbevis för AFIS-personal och därmed sammanhängande behörigheter ska hållas giltiga genom fortbildning som består av utbildning för upprätthållande av AFIS-personalens kompetens samt av repetitionskurser, utbildning för nödsituationer och vid behov av språkkurser. I detta syfte ska utbildningsleverantören utarbeta enhetskompetensplaner som ska tillställas Luftfartsförvaltningen för godkännande. Kompetensplanerna ska innefatta en allmän plan för anordnandet av utbildningen samt en beskrivning av karaktären, omfattningen och längden av den fortbildning en AFIS-tjänsteman ska genomgå. Luftfartsförvaltningens godkännande behövs inte för utbildningsdagarnas detaljerade program eller för eventuell språkutbildning. Kompetensplanerna ska innefatta de krav som ställs för upprätthållande av kontinuerlig kompetens. Kraven innebär att en AFIS-tjänsteman inom en bestämd tidsperiod ska arbeta ett bestämt minimiantal timmar med de uppgifter som hänför sig till behörigheten i fråga. Kompetensplanerna ska innefatta uppgifter om hur AFIS-tjänstemannens operativa kompetens ska säkerställas efter att han eller hon varit frånvarande från arbetet under en längre tid eller då de krav som ställts för upprätthållande av kontinuerlig kompetens inte uppfylls, eller då AFIS-tjänstemannen av någon annan orsak inte längre betraktas som kompetent att tillhandahålla flygtrafikledningstjänster i enlighet med sina behörigheter.

För förlängning av giltighetstiden för behörighetsbevisen och behörigheterna ska varje AFIS-tjänstemans kompetens bedömas vid en årlig kompetensbedömning. Utbildningsleverantören ska utarbeta en beskrivning av kompetensbedömningsprocessen och tillställa Luftfartsförvaltningen dokumentationen över de bedömningar av kompetensen som utförts för förlängning av giltighetstiden för behörighetsbevis och behörigheter.

10.6.4 Utbildningsleverantören får inkludera vissa delområden som hör till fortbildningen i den lokala utbildningsplanen istället för i kompetensplanen.

11 INTYG ÖVER UTBILDNINGEN

11.1 Efter att utbildningen har slutförts ska utbildningstillståndsinnehavaren ge eleven ett intyg med uppgifter om utbildningens art, undervisningstimmornas antal och simulatorutbildningens eller arbetsplatsutbildningens omfattning. Intyget ska innehålla uppgifter om kursens tidpunkt (datumet då utbildningen inletts och avslutats) och utbildningstillståndsinnehavarens försäkran om att eleven har förvärvat de

teoretiska och praktiska kunskaper som krävs för certifikatet, behörighetsbeviset, behörigheten, tillägget eller auktorisationen i fråga.

11.2 För den inledande utbildningens del ska intyget innehålla uppgifter om elevens betyg i de olika läroämnena och i simulatorutbildningen.

11.3 Ett särskilt intyg behöver inte ges över enstaka lokala utbildningstillfällen, utan man får istället föra bok över utbildningen på det sätt som anges i punkt 8.7.

12 FÖRVARING AV DOKUMENTEN

Innehavaren av ett utbildningstillstånd för flygtrafikledningstjänst ska förvara följande dokument i minst fem år från dokumentets datering:

- a) utbildningsprogrammen och de ändringar som gjorts i dem
- b) kopior av intygen över utbildningen
- c) bokföringen över teori-, simulator- och arbetsplatsutbildningen
- d) frågorna i de skriftliga proven samt de godkända svaren
- e) elevernas svar på provfrågorna, bedömningen av dem, datumet för bedömningen, betygen och namnet på den lärare som bedömt svaren
- f) dokumentation över de kompetensbedömningar som utförts för beviljande eller förnyelse av certifikat och behörighetsbevis samt därmed sammanhängande behörigheter och tillägg eller för förlängning av deras giltighetstid
- g) lärarförteckningar
- h) dokument som hänför sig till kvalitetssäkringen.

13 AVSLUTANDE AV TILLSTÅNDSINNEHAVARENS VERKSAMHET

Om utbildningstillståndsinnehavaren upphör med sin verksamhet är denne skyldig att underrätta Luftfartsförvaltningen om saken och se till att utbildningsbokföringen förvaras i enlighet med de krav som ställs på dokumentens förvaringstid i punkt 12.

14 UNDANTAG

14.1 Den som ansöker om ett nationellt utbildningstillstånd för lokal behörighetsutbildning eller fortbildning för AFIS-personal får anhålla om undantag från de krav på kvalitetsledningssystem som anges i punkt 9.

15 IKRAFTTRÄDANDE- OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

15.1 Denna luftfartsbestämmelse träder i kraft 17.6.2008 och i och med den upphävs luftfartsbestämmelsen TRG M3-2 som gäller utbildning i flygtrafikledningstjänst och som har utfärdats 24.1.2001.

15.2 De utbildningstillstånd som har beviljats i enlighet med luftfartsbestämmelsen TRG M3-2 (24.10.2001) är gällande under den giltighetstid som antecknats i utbildningstillståndet eller tills ett utbildningstillstånd beviljas i enlighet med denna bestämmelse, dock högst till 17.5.2009.

15.3 De krav som ställs på chefsinstruktörer och simulatorinstruktörer i punkterna 4.3.1 och 7.3 gäller inte personer som arbetar i motsvarande uppgifter då denna bestämmelse träder i kraft.

15.4 Det krav på utbildning för operativa instruktörer som ställs på AFIS-personal i punkt 7.6 gäller inte sådana AFIS-tjänstemän som har arbetat som operativa instruktörer eller kompetensbedömare i minst tre år innan denna bestämmelse trätt i kraft.

15.5 För sådana typer av utbildning som inte har krävt utbildningstillstånd innan denna bestämmelse trätt i kraft ska en ansökan om utbildningstillstånd lämnas in senast 17.5.2009.